

הסנגוריה הצבאית מתריעה: נוהל החיפוש בסלולאריים של חיילים עלול להגיע לבג"ץ

במכתב ליועמ"ש ולפצ"ר קוראת הסנגוריה להשוות את זכויות החיילים הנחקרים במצ"ח לאלה של האזרחים הנחקרים במשטרה

גילי כהן, גילי כהן 26.10.2014 09:14

הסנגוריה הצבאית פנתה באחרונה במכתב ליועץ המשפטי לממשלה, יהודה וינשטיין, ולפרקליט הצבאי הראשי, אלוף דני עפרוני, והתריעה כי אם לא תבוטל הוראת מצ"ח בעניין [החיפוש בטלפונים הניידים](#) של חיילים, לא יהא מנוס מעתירה לבג"ץ.

במסגרת המכתב שנשלח החודש, תחת הכותרת "קדם-בג"ץ", מבקשת הסנגוריה הצבאית להשוות את דינם של חיילים הנחקרים על ידי מצ"ח וטלפונים נלקחים לחיפוש, לאלו של אזרחים.

בחודש שעבר [פורסם ב"הארץ"](#) על ההבדלים בין הנוהל הצבאי, שלבין הנוהל המשטרתי: בעוד משטרת ישראל מגבילה את חוקריה לערוך את החיפוש כך שלא יפגע בפרטיותו של אדם, בצה"ל מורה הנוהל לחוקר להעתיק את כל המידע בטלפון הסלולארי לתקליטור, ולאחר מכן לערוך בו "עיון מעמיק".

בית הדין הצבאי בקריה. צילום: ניר כפרי

בנוסף, בעוד במשטרה חיפוש הנערך בטלפון הסלולארי מחייב צו שופט, בצה"ל, החיפוש בטלפונים הניידים מתבסס על הסכמת הנחקר בלבד.

המשטרה הצבאית החוקרת משתמשת באופן נרחב באפשרות לערוך חיפושים ללא שום בקרה שיפוטית. כמעט בכל תיק בו נחקר חייל בחשד לעבירת סמים, מבקשים במצ"ח לבצע חיפוש במכשירו הסלולארי.

במקרה אחד השנה, בו נחקר חייל בחשד לעבירה זו, החליטו חוקרי מצ"ח לבקש מבית משפט אזרחי לערוך חיפוש במכשיר הסלולארי - אך סורבו. למרות זאת, החליטו החוקרים לפנות אל י' ולבקש את הסכמתו לכך, מבלי שיידעו אותו כי הצו לעריכת החיפוש לא ניתן. החייל, שלא היה מודע לדברים, הסכים. בית הדין הצבאי בפיקוד הדרום מתח על כך ביקורת חריפה וטען כי מדובר בבקשה שאינה ראויה "בלשון המעטה".

במקביל, במסגרת ערעור עקרוני בסוגיית החיפוש בטלפונים הסלולאריים של חיילים שנערך בשבוע שעבר באותו בית דין צבאי, הציגה הסנגורית בתיק, סא"ל (במיל") אפרת נחמני-בר, כי ישנו מקרה נוסף, בו מצ"ח פנתה לבית משפט השלום בבקשה לקבל צו לעריכת החיפוש וסורבה, אך למרות זאת החיפוש נעשה.

בסנגוריה הצבאית טוענים כי המידע שנמצא בטלפונים הסלולאריים הוא עצום, וכולל פרטים רבים מכל תחומי החיים: שיחות אישיות, התכתבויות, מידע רפואי ואפילו התייעצויות עם עורכי דין. חיפוש במכשיר, ללא הגבלה וללא צו, מהווה לדעתם פגיעה קשה בזכותו החוקתית של החייל לפרטיות.

לטענתם, הוראת מצ"ח לא מידתית מעצם הגדרתה - מאפשרת חיפוש נרחב ואת הוצאת כלל המידע מהטלפון הסלולארי, אך גם בהשוואה לנהלים השגורים במשטרת ישראל. כך, הם טוענים, נוצרת אפליה בין חיילי צה"ל לאזרחים הנחקרים.

"הארץ" פנה אל משרד המשפטים בעניין זה, ומתגובתם עולה כי הנוהל הצפוי בעיניהם לחיפוש בטלפונים הסלולאריים, צריך להיות כזה שחל הן בחקירות צבאיות והן בחקירות אזרחיות - בניגוד למצב כיום. לפי אנשי הסנגוריה, אם הפרקליטות הצבאית או היועץ המשפטי לממשלה, לא יורה על ביטול הוראת מצ"ח - הם יגישו עתירה לבג"ץ בעניין זה.

ממשרד המשפטים נמסר בתגובה כי "הנושא של חדירה בהסכמה לחומרי מחשב, לרבות כאלה האגורים בטלפונים ניידים, נמצא כעת בבחינה במשרד המשפטים, בהשתתפות אנשי התביעה הצבאית. נכון להיום, אין הסדרה חוקית מפורשת של נושא זה, והוא עתיד להיות מוסדר במסגרת הצעת חוק ממשלתית".

מדובר צה"ל נמסר כי "סוגיית החיפוש בטלפונים ניידים נידונה בימים אלה בבית הדין הצבאי לערעורים. לא ניתן לפרט מעבר לאמור עד שיינתן פסק דינו של בית הדין. רשויות החקירה והתביעה הצבאיות מקפידות על זכויותיהם של חיילים, והנהלים נבחנו באופן תדיר על ידי המשפטים ובפני בין הדין הצבאי לערעורים".